

Hunden

Hunden är ett däggdjur och släkt med vargen. Människan kunde för sin överlevnad ha hjälp av hunden. Därför hör hunden till de första djur som tämjdes. Hunden har ett matsmältningssystem som gör den mera till köttätare än till växtätare trots att hunden i dag får rätt mycket vegetarisk föda. I dag finns det cirka 400 hundraser i världen. I Finland räknar vi med cirka 250 raser.

Livslängd

En hund kan leva över 15 år. Familjen gör ett val för en lång tid framåt när den beslutar sig för att skaffa hund. En stor hund lever i allmänhet kortare tid än en liten hund. En dansk dog lever i medeltal till 8–9 år, en labrador till 14 år och vissa terrierraser till 20 år.

Storlek

Den minsta hunden väger under ett halvt kilogram och den största över 100 kg. Det är bra att bekanta sig med en vuxen hund av den ras man planerar köpa.

Sovplats

Hunden är ett flockdjur och flocken är familjen, dit den vill höra. Hunden ska få bo inne och ha sin bestämda plats. Den kan ha en egen hundsäng men kan också ligga på en filt eller kudde. Hundens plats ska finnas på ett lugnt ställe, där den alltid kan känna sig trygg och få vara ostörd.

Skötsel

Hunden hör till familjen men måste få sin rangplats i familjen så den förstår vad som förväntas av den. Beroende på ras är skötselkraven olika. Med en bra skötsel kan du undvika många sjukdomar. Motionen är viktig för alla hundar. En del hundar kräver mycket motion medan andra hundraser klarar sig med småpromenader. En valp får inte motioneras fullt förrän den blivit 8–9 månader och skelettet hunnit utvecklas.

Pälsen ska hållas i skick. Lång-håriga hundar ska borstas regelbundet. En del hundraser ska trimmas, alltså klippas. Tvättas hunden ska man använda schampon utvecklade för hundar, dem hittar man i affärer bland djurtillbehör, i djuraffärer eller hos veterinären.

Kloklippning

Den vilda hunden sprang och klorna slets. En sällskapshund har inte denna möjlighet. Därför blir klorna för långa. Alltför långa klor ger trampdynan fel ställning. Börja klippa då hunden är valp så den vänjer sig. Klipp valpar varannan vecka och vuxna hundar minst en gång i månaden. Akta att ta för mycket för då kan du klippa i pulpan och hunden kan bli rädd. Klipp alltid under en lampa så ser du lättare var pulpan är. Ifall man i misstag råkar klippa för mycket och det börjar blöda kan man sätta potatismjöl på som stoppar blödningen. Kom ihåg att inte ömka hunden om det händer, för då gör du den räddare. Var bara som vanligt.

En del hundar får torra trampdynor på sommaren och i kylan på vintern. Använd då en vattenfri salva.

Löptid

Tiken får sin första löptid i en ålder av 7–12 månader. Därefter löper hon två gånger per år, i alla fall som unghund. Löptiden varar tre veckor. Du märker löptiden genom att hunden blir orolig och könsöppningen sväller. Efter ett par dagar blöder den. Det finns blöja att sätta på hunden under löptiden. Det finns också piller som förhindrar löptid. Lämna aldrig en tik med löptid oövervakad ute. Hanarna i trakten känner på mycket långt håll att det finns en tik som löper i närheten.

Vaccineringar och maskkurer

Det finns flera allvarliga hundsjukdomar, som hunden ska vaccineras mot. Den första sprutan får hundvalpen vid tre månaders ålder. Kolla då med veterinären vilket vaccineringsprogrammet är.

Hunden rotar i så mycket att den säkert får inälvsparasiter i något skede. På apoteket kan du fråga om råd och receptfritt kan du köpa de flesta maskkurer. Läs bruksanvisningen noggrant.

Fästingar

Om hunden springer lös råkar den säkert i något skede ut för fästingar. Fästingen borrar sig in i huden och suger blod. Du upptäcker den som en liten röd vårta. Avlägsna fästingen så snart som möjligt eftersom den kan sprida sjukdomar till hunden. Det finns speciella fästingborttagare att köpa på apoteket. Om man vistas i ett område där det finns mycket fästingar så är det bra att behandla hunden innan med ett fästingskydd. De finns i olika former som halsband och droppar att sätta på hunden. Hör med apoteket vad de rekommenderar för hunden. Ta som vana att alltid kolla genom hundens päls när ni varit ute i skogen.

Ögon och öron

Olika raser är olika känsliga för sjukdomar i ögon och öron. Det lönar sig att kontrollera regelbundet alla hundars öron och putsa vid behov.

Tandsten

Om hunden har möjlighet att gnaga på ben eller något annat är den inte så utsatt för tandsten. Gamla hundar brukar få tandsten. Veterinären kan avlägsna tandstenen.

Sår

Om hunden löper fri får den ibland sår. Stora sår måste behandlas av veterinär medan du själv kan putsa små skråmor.

Utfodring

Hunden behöver regelbundet mat och måste alltid ha tillgång till friskt vatten. Behovet av mat är individuellt. Utfodringen måste alltid anpassas till just den egna hundens behov för tillfället. En aktiv hund, som får mycket motion, behöver mera mat än en som jobbar mindre. Stora hundar behöver mera mat än små. En ung hund behöver mera mat än en gammal hund. Många hundraser är glupska och äter allt de får, vilket ger dem övervikt om du ger dem för mycket mat. Hunden mår dåligt av övervikt.

När du köper en valp får du utfodringsråd av försäljaren. Följ dem och pröva dig senare fram till ett utfodringsalternativ som hunden mår bra av och som passar familjen. Hunden behöver inte som människan variation i maten utan du kan fortsätta med den mat som visat sig vara bra för hunden. När den får bra mat har den fast avföring, inga luftbesvär, är inte mager och inte heller alltför fet, den är pigg, pälsen glänser, den skrapar inte sig och den trivs. Då fortsätter du som förut. Du kan om du

➔ På biblioteken finns många hundböcker där du kan studera de olika raserna och deras egenskaper.

➔ Via www.kennelliitto.fi kan du gå in på alla hundrasers egna förenings hemsidor. Där kan du läsa om raserna på finska. På sidan www.koirat.com finns också bra texter på finska om de olika hundraserna. På svenska kan du läsa om raserna om du går in på Svenska kennelklubbens hemsida www.skk.se och använder länkarna till de olika rasföreningarna.

vill komplettera med lite kött, inälvsmat, lite gröt eller några andra godbitar men byt inte ut hela fodret utan bara en liten del. Undvik att ge choklad (kan vara dödligt farligt), lök, mycket vanlig mjölk, okokta grönsaker, höns- och grisben.

Torrfoder eller hemmagjort

Torrfoder är utvecklat med tanke på vad hunden behöver. Användningen av torrfoder garanterar att hunden får de näringsämnen den behöver. Vattentillgången är mycket viktig när hunden äter torrfoder. En del blandar torrfodret i vatten men med tanke på tänderna är det bra att hunden får äta lite torrfoder.

En del människor vill koka maten själv åt hunden. Det kräver lite mera arbete och mera kunskap om hundens näringsbehov. Räkna med 3/4 spannmål (ris, gröt, makaroni) som grund och tillsätt 1/4 kött eller fisk och lite fil eller grynost. Komplettera med vitaminer och mineraler.

Mat hur ofta

En valp måste få mat 4–6 gånger per dygn medan en vuxen hund klarar sig med mat morgon och kväll.

Motion

Hunden vill som sin släkting vargen ha mycket motion. Rasskillnader finns så kontrollera innan du köper en hund hur mycket motion den behöver. Ditt eget och hundens motionsintresse borde sammanfalla. Motionera hunden försiktigt så länge den är under 1 år och skelettet och muskulaturen inte ännu är färdiga. Det här är i synnerhet viktigt när det gäller stora hundar.

Hundavföringen är ett stort problem i tätorterna. Räkna med att du måste ha med dig en plastpåse att samla upp avföringen i om du rör dig med din hund i en tätort. Olika kommuner har olika regler för det här men ingen gillar att stiga i hundavföring oberoende av var man bor. En stor hund ger mycket avföring.